

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

Кафедра загальної педагогіки і педагогіки вищої школи

Зеленська Л.Д., Золотухіна С.Т., Ворожбіт-Горбатюк В.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Харків – 2020

УДК 378.041-021.68-051(072)
ББК 74.580.267р30

Рецензенти:

Кайдалова Л.Г. - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології Національного фармацевтичного університету;

Рибалко Л.С. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

З-48

Зеленська Л.Д., Золотухіна С.Т., Ворожбіт-Горбатюк В.В. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія та методика викладання у вищій школі» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 45с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол №2 від 11.03.2020 р.

Видано за рахунок укладача

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
©Зеленська Л.Д.,
©Золотухіна С.Т.
©Ворожбіт-Горбатюк В.В.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Тематичний план вивчення навчальної дисципліни.....	7
2. Плани і завдання самостійної роботи	8
<i>Модуль 1. Моделі вищої освіти ранньомодерної і модерної доби</i>	
Самостійна робота № 1. Вища школа як педагогічна система.....	8
Самостійні роботи № 2. Загальносвітовий контекст ідеї вищої (університетської) освіти.....	11
Самостійна робота № 3. Становлення і розвиток вищої школи й освіти в Україні.....	12
<i>Модуль 2. Теоретичні й методичні основи організації освітнього процесу в ЗВО України</i>	
Самостійна робота № 1. Філософія вищої освіти на зламі ХХ – ХХІ ст....	14
Самостійна робота № 2. Суб'єкти вищої освіти.....	15
Самостійна робота № 3. Освітня компонента підготовки здобувачів вищої освіти.....	17
Самостійні роботи № 4. Трансформація методів і форм навчання у вищій школі в контексті сучасних викликів. Методика організації й проведення лекцій, практичних, семінарських занять, лабораторних робіт, виробничої практики, самостійної роботи.....	18
Самостійна робота № 5. Сучасні технології навчання у ЗВО. Методика їх організації. Інновації в системі освіти.....	21
Самостійна робота № 6. Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО.....	22
Самостійна робота № 7. Наукова компонента підготовки здобувачів вищої освіти.....	25
Самостійна робота №8. Методика організації виховної роботи у ЗВО.....	28
Самостійна робота №9. Наукові засади управління ЗВО.....	29
Самостійна робота №10. Культура якості освітньої діяльності ЗВО....	30
3. Варіант тестових завдань для підсумкового контролю.....	32
4. Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи.....	40

5. Розподіл балів, які отримують здобувачі, у процесі вивчення дисципліни «Теорія та методика викладання у вищій школі».....	41
Список рекомендованої літератури.....	43

ВСТУП

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в тому, щоб сприяти формуванню здатності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти розв'язувати комплексні проблеми в галузі вищої професійної освіти, що передбачає переосмислення й набуття цілісних знань з історії, філософії освіти, педагогіки, методики, формування практичних умінь і навичок організації освітнього процесу в ЗВО, загальної й академічної культури.

Мета вивчення навчальної дисципліни конкретизується у таких завданнях:

- здатність до усвідомлення концептуальних і методологічних знань в галузі педагогіки, історії педагогіки, освітньої інноватики;
- здатність до розуміння загальноосвітнього і національного контекстів розвитку вищої (університетської) освіти, ціннісних смислів і пріоритетних напрямів реформування вищої освіти в Україні початку XXI століття;
- здатність до застосування творчого підходу у процесі розроблення освітніх, маркетингових, когнітивних технологій та їх реалізації у процесі виконання посадових обов'язків асистента, викладача, старшого викладача, доцента кафедри ЗВО;
- здатність до командної роботи, орієнтування її на кінцевий результат, до передбачення й запобігання ризикам;
- здатність до планування власної самоосвітньої діяльності, вибору дієвих прийомів і засобів її практичної реалізації, удосконалення системи самоорганізації діяльності на основі сучасних освітніх технологій;
- здатність до застосування базових знань з педагогіки, методик у процесі викладання комплексу спеціальних (фахових) дисциплін, організації науково-дослідницької, методичної, виховної роботи у ЗВО;
- здатність до застосування методологічного інструментарію компетентнісного підходу в освітньому процесі вищої школи;
- здатність до організації суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу з дотриманням професійної етики, створення позитивних міжособистісних стосунків у студентському колективі, формування корпоративної культури ЗВО.

Результатом навчання є сформованість таких компетентностей здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти:

- продемонструвати знання концепцій і методологічних підходів у галузі педагогіки, історії педагогіки, освітньої інноватики;
- продемонструвати знання концепцій розвитку «материнських» і «національних» моделей вищої (університетської) освіти, розуміння процесів інтеграції, глобалізації, інформатизації в галузі вищої освіти на сучасному етапі;
- уміння аналізувати нормативно-правове забезпечення освітнього процесу в ЗВО, визначати шляхи його модернізації, критично оцінювати практичне значення нововведень у вищій школі, самостійно продукувати нові педагогічні ідеї;

- уміння аргументувати вибір форм, методів, технологій навчання і виховання у ЗВО з урахуванням сучасних викликів, проєктувати освітній процес у вищій школі, вирішувати питання забезпечення якості освітньої діяльності ЗВО;

- брати участь у реалізації наукової компоненти підготовки здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, враховуючи положення академічної і професійної доброчесності;

- володіти педагогічною рефлексією для виявлення своїх потенційних можливостей та визначення стратегій саморозвитку й професійного самовдосконалення;

- застосовувати комп'ютерні, «хмарні», інтернет-технології, наукометричні бази даних та інші відповідні джерела інформації; визначати рівень об'єктивності, фактологічної основи в різних видах джерел, оцінювати її достовірність і репрезентативність;

- володіти діагностичним інструментарієм моніторингу якості знань, умінь, навичок, інших компетентностей здобувачів освіти. Досягнення програмних результатів навчання вимагає від здобувачів усвідомленої самостійної роботи, для керівництва якою запропоновано методичні рекомендації.

Методичні рекомендації складено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки. Методичними рекомендаціями можуть послуговуватися здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальностей, ліцензованих у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди.

1 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна/вечірня форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Моделі вищої освіти ранньомодерної і модерної доби												
Тема 1. Вища школа як педагогічна система	4	2				2	6	2				4
Тема 2. Загальносвітовий контекст ідеї вищої (університетської) освіти	14	2	4			8	14		2			12
Тема 3. Становлення і розвитку вищої школи й освіти в Україні	12	2	2			8	8					8
Разом за модулем 1	30	6	6			18	28	2	2			24
Модуль 2. Теоретичні й методичні основи організації освітнього процесу в ЗВО України												
Тема 1. Філософія вищої освіти на зламі ХХ – ХХІ століть	8	2				6	8	2				6
Тема 2. Суб'єкти вищої освіти	8		2			6	8					8
Тема 3. Освітня компонента підготовки здобувачів вищої освіти	10	2	2			6	10		2			8
Тема 4. Трансформація методів і форм навчання у вищій школі в контексті сучасних викликів	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 5. Сучасні технології навчання у ЗВО.	14	2	4			8	12		2			10

Інновації в системі освіти.												
Тема 6. Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО	6		2			4	6					6
Тема 7. Наукова компонента підготовки здобувачів вищої освіти	8		2			6	10		2			8
Тема 8. Методика організації виховної роботи у ЗВО	8		2			6	8					8
Тема 9. Наукові засади управління ЗВО.	8		2			6	8					8
Тема 10. Культура якості освітньої діяльності ЗВО	6	2				4	8					8
Разом за модулем 2	90	10	18			62	92	4	8			80
Усього годин	120	16	24		-	80	120	6	10			104

2. ПЛАНИ І ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль 1. Моделі вищої освіти ранньомодерної і модерної доби

Самостійна робота № 1

Тема. Вища школа як педагогічна система

1. Предмет, функції, завдання педагогіки вищої школи.
2. Методологія педагогіки вищої школи.
3. Болонський процес і система вищої освіти України.
4. Законодавство України про вищу освіту.

Завдання для самоперевірки

1. Педагогіка вищої школи – це...

- а) наука про навчання, освіту і виховання студентської молоді;
- б) наука про закономірності навчання та виховання студентів, а також їхню наукову і професійну підготовку як спеціалістів відповідно до вимог держави;

в) комплекс теоретичних і прикладних наук, що вивчають процеси навчання, освіти і виховання особистості студента;

г) наука про проектування, організацію і реалізацію освітнього процесу із обов'язковим застосуванням комфортних умов для викладача і студентів.

2. Предметом педагогіки вищої школи є :

а) виховна діяльність, що здійснюється у закладах вищої освіти;

б) педагогічні закономірності формування й розвитку особистості студента;

в) форми, методи й педагогічні технології у ЗВО;

г) навчально-виховний процес та процес професійної підготовки фахівців в умовах ЗВО.

3. Об'єктом педагогіки вищої школи є:

а) система вищої освіти і педагогічні процеси в ній;

б) заклад вищої освіти як педагогічна система;

в) процес вищої освіти й самоосвіти;

г) педагогічна діяльність науково-педагогічних працівників.

4. Функція педагогіки вищої школи, пов'язана з розробкою нових педагогічних технологій та втіленням результатів досліджень:

а) проєктивно-конструктивна;

б) прогностична;

в) аналітична;

г) інноваційна.

5. Функція педагогіки вищої школи, пов'язана з теоретичним вивченням, описом, аналізом педагогічних явищ і процесів:

а) прогностична;

б) аналітична;

в) проєктивно-конструктивна;

г) інноваційна.

6. Методи педагогічного дослідження – це...

а) система науково-педагогічних знань, яка описує і пояснює елементи реальної педагогічної діяльності;

б) цілеспрямований пошук шляхів удосконалення освітнього процесу на основі використання основних категорій педагогічної науки;

в) упорядкована сукупність прийомів, процедур та операцій емпіричного й теоретичного пізнання і вивчення явищ педагогічної дійсності;

г) система критичних поглядів на реальну вишівську діяльність і відповідний пошук та пропозиція нових конструктивних ідей.

7. Методи науково-педагогічного дослідження поділяють на дві групи:

а) загальнонаукові та конкретно-наукові;

б) загальнонаукові та емпіричні;

в) конкретно-наукові та теоретичні;

г) теоретичні та педагогічний експеримент.

8. Із визначеного переліку оберіть виключно теоретичні методи педагогічного дослідження:

а) аналіз літератури, архівних матеріалів, продуктів діяльності людини; спостереження; побудова гіпотез; науково-педагогічна експедиція;

б) педагогічний експеримент; порівняння; індукція і дедукція; аналіз понятійно-термінологічної системи;

в) тестування; шкалування; самоспостереження; прогнозування;

г) аналіз понятійно-термінологічної системи; метод аналогії; прогнозування; моделювання

9. Із визначеного переліку оберіть виключно емпіричні методи педагогічного дослідження:

- а) аналіз, синтез, дедукція, педагогічний експеримент, індукція, соціометричні вимірювання, анкетування;
- б) бесіда, самоспостереження, педагогічний експеримент, анкетування, тестування;
- в) узагальнення досвіду, тестування, анкетування, моделювання, алгоритмування, спостереження, тренінг;
- г) спостереження, експеримент, бесіда, вивчення результатів студентської творчості, тестування, анкетування, інтерв'ю, статистичні методи.

10. Педагогічний експеримент охоплює такі етапи:

- а) природний;
- б) лабораторний;
- в) контрольний;
- г) констатувальний;
- г) пошуковий;
- д) формувальний.

11. Використання методу спостереження вимагає дотримання таких вимог.

- а) фіксація фактів, виявлених під час проведення спостережень; чітке визначення мети; створення необхідних умов для спостереження; визначення показників і критеріїв досліджуваного об'єкта;
- б) дотримання цільової установки спостереження; установлення безпосереднього контакту з об'єктом спостереження; здійсненн аналізу інформації, що надходить із різних джерел
- в) можливість здійснення кількісного вимірювання тих явищ, які спостерігаємо; чітке визначення мети; наукове передбачення результатів спостереження; обробка одержаних даних математичними методами;
- г) плановість і систематичність спостереження; наукове передбачення результатів спостереження; представлення виявлених залежностей у вигляді графіків, діаграм; створення необхідних умов для спостереження.

12. Метод рейтингу використовується для ...

- а) одержання інформації про типовість тих чи інших явищ;
- б) з'ясування думки здобувачів вищої освіти стосовно тих чи інших явищ;
- в) оцінювання тих чи інших сторін педагогічної діяльності компетентними експертами;
- г) з'ясування залежності між педагогічними засобами і результатами їх використання за точно встановлених і фіксованих умов.

13. Назвіть типи закладів вищої освіти в Україні.

14. Вкажіть нормативні документи, що регламентують діяльність закладів вищої освіти України.

15. Продовжіть речення. Система освіти в Україні охоплює....

Завдання для самостійної роботи

- Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (2014 р., редакція 2019 р.) опрацювати основні терміни та їх визначення (ст. 1). Укласти глосарій.

- Підготуватися до дискусії: «Переваги та недоліки вищої приватної освіти в Україні».

Рекомендована література: [2, 7, 14, 19, 22, 27, 28, 32].

Самостійні роботи № 2

Тема. Загальносвітовий контекст ідеї вищої (університетської) освіти

1. Феномен і витоки «ідеї університету».
2. Підходи до періодизації становлення й розвитку європейської системи університетської освіти. Концепції «материнських» та «національних» моделей університету.
3. Реалізація ідеї університету в епоху Середньовіччя, Відродження та Нового часу.
4. Питання автономії й академічних свобод у процесі становлення модерного університету. Дослідницький університет В. Гумбольдта. Модель «ідеального університету» Дж. Ньюмена.
5. Трансформація ідеї університету в період ХХ – початку ХХІ століття.

Завдання для самоперевірки

1. Виявіть і проаналізуйте передумови становлення університетів у Західній Європі.
2. Доведіть правомірність трактування університету Середньовіччя як «корпорації викладачів і студентів».
3. Розкрийте зміст понять «автономія», «корпорація», «колегія», «академічні свободи», «колегіальне самоврядування».
4. Охарактеризуйте в порівняльному контексті особливості організаційно-управлінської структури й освітнього процесу Болонського, Паризького і Оксфордського університетів доби Середньовіччя й Нового часу.
5. Поясніть причини виникнення «національних» моделей університету.
6. Охарактеризуйте особливості організації устрою «німецької», «австрійської», «французької» та «російської» моделей університету.
7. Визначте базові принципи організації дослідницького університету (В. Гумбольдт, І. Фіхте, В. Шеллінг, Ф. Шлейермахер).

8. Розкрийте провідні засади інтелектуального університету Дж. Ньюмена.

9. На основі аналізу праць Х. Ортеги-і-Гассета «Місія університету» (1930 .) та К. Ясперса «Ідея університету» (1946 р.) розкрийте призначення й завдання університету ХХ століття.

10. Дайте характеристику основних моделей університету ХХІ століття.

Завдання для самостійної роботи

- Підготувати наукову доповідь на одну із запропонованих тем:

а) Генеза ідеї автономії й академічних свобод у процесі становлення модерного університету.

б) Підходи до організації діяльності дослідницького університету В. Гумбольдта та моделі «ідеального університету» Дж. Ньюмена.

в) Підходи до періодизації становлення й розвитку європейської системи університетської освіти.

Рекомендована література: [1, 2, 5, 7, 11, 15, 17, 24, 26].

Самостійна робота № 3

Тема. Становлення і розвитку вищої школи й освіти в Україні

1. Перші в Україні освітньо-виховні системи вищого рівня (XVI-XVIII ст.).

2. Генеза класичного університету в українських землях Російської й Австро-Угорської імперій.

3. Роль загальних статутів Російських імператорських університетів (1804, 1835, 1863, 1884 рр.) у регулюванні життєдіяльності Харківського, Київського та Новоросійського університетів.

4. Особливості еволюції вищої педагогічної освіти в структурі класичного університету.

5. Організація вищої жіночої освіти в Україні (XIX – XX століття). Вищі жіночі курси, Київський Фребелівський педагогічний інститут (1907-1920 рр.)

6. Система вищої освіти періоду радянської України (1919-1990 рр.).

Завдання для самоперевірки

1. Розкрийте підходи до визначення статусу Острозької академії. Виявіть спільне й відмінне в діяльності Острозького культурно-освітнього центру і Києво-Могилянської академії.

2. Охарактеризуйте генезис Львівського університету. Поясніть детермінованість його розвитку соціально-економічними та суспільно-політичними подіями XVII – XIX століття.

3. Виявіть основні етапи становлення й розвитку класичного університету в українських землях Російської імперії. Обґрунтуйте причини відкриття Харківського університету (1805 р.).

4. Проаналізуйте підходи до реалізації принципу автономії й академічних свобод у діяльності Харківського, Київського та Новоросійського університетів XIX – початку XX століття.

5. Окресліть основні віхи становлення й розвитку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

6. Визначте основні типи закладів вищої освіти для жінок у період XIX – початку XX століття. Виявіть особливості організації освітнього процесу в них.

7. Проаналізуйте правове поле діяльності закладів вищої освіти УСРР та УРСР, його трансформаційні зміни.

Завдання для самостійної роботи

- Розкрити питання еволюції вищої педагогічної освіти в структурі вітчизняного класичного університету (у вигляді презентації).

- Охарактеризувати особливості становлення й розвитку вищої жіночої освіти в Україні (у вигляді презентації).

Рекомендована література: [1, 2, 4, 5, 11, 15, 17, 21, 24, 26, 32].

Модуль 2. Теоретичні й методичні основи організації освітнього процесу в ЗВО України

Самостійна робота № 1

Тема 1. Філософія вищої освіти на зламі XX - XXI століть

1. Новий образ людини та її місце в Універсумі.
2. Ціннісні смисли вищої освіти: культурно-ціннісна, академічна, професійна, гуманістична парадигми.
3. Компетентнісний підхід як методологія навчання у вищій школі.

Завдання для самоперевірки

1. Проаналізуйте чинні негативні тенденції в українській вищій освіті, як-от: 1) зростання кількості ЗВО та кількості студентів і, відповідно, тих, хто не зміг працевлаштуватися за фахом; 2) поглиблення відставання системи освіти від світового рівня; 3) деградація «непрестижних» факультетів через від'їзд, вихід на пенсію фахівців «старої школи» та старіння матеріально-технічної бази; 4) відтік перспективних та ініціативних працівників галузі до інших галузей та за кордон; 5) марнування коштів на підготовку непотрібних спеціалістів; 6) насичення ринку праці великою кількістю випускників «непрестижних» факультетів та «фахівцями» нині «престижних»

спеціальностей (юристів, економістів), нераціональна структура заповнення ринку праці фахівцями; 7) зростання незадоволення і розчарування молоді, її апатії до суспільного життя та інших негативних явищ; 8) зростання тягара для системи соціального захисту (безробітні та «незадоволені»). Запропонуйте шляхи їх розв'язання.

2. Розкрийте сутністі характеристики інституційної, академічної й фінансової автономії ЗВО України, спираючись на нормативні документи й чинні практики.

3. З'ясуйте виклики, які стоять перед педагогікою вищої школи на початку ХХІ століття.

4. Як Ви розумієте перехід від схеми «суб'єкт/об'єкт педагогічної дії» до схеми «цілі/засоби педагогічної комунікації» в освітньому процесі?

Завдання для самостійної роботи

- Проаналізувати стан розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття з позицій реалізації положень компетентнісного підходу (оформити у вигляді інтелект-карти).

- Підготувати есе на тему: «Чи готова національна система вищої освіти формувати критичне мислення здобувачів?»

Рекомендована література: [5, 12, 13, 14, 16, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 31].

Самостійна робота № 2.

Тема 2. Суб'єкти вищої освіти

1. Поняття та класифікація суб'єктів, які надають послуги у сфері вищої освіти.

2. Студенство як активна соціальна група в системі ЗВО.

3. Адаптація студентів-першокурсників до умов ЗВО. Організація інклюзивного навчання.

4. Вимоги до викладача ЗВО. Деонтологічний кодекс педагога.

2. Імідж педагога.

3. Розвиток професіоналізму викладача ЗВО.

Завдання для самоперевірки

1. Схарактеризуйте права і обов'язки здобувачів вищої освіти.

2. Визначте кризові явища життя сучасної молоді, зокрема студентства.

3. Поясніть суть і шляхи реалізації академічної мобільності здобувачів вищої освіти.

4. Назвіть критерії для характеристики студентського колективу. Вкажіть шляхи його згуртування.

5. Вивчіть професіограму викладача вищої школи. Які професійно важливі риси, на вашу думку, не враховано? Аргументуйте відповідь.

6. Якими морально-етичними, громадянсько-патріотичними, соціально-перцептивними, психолого-педагогічними якостями має володіти викладач ЗВО?

7. Визначте та охарактеризуйте професійні компетентності викладача ЗВО.

8. Сформулюйте власні вимоги до іміджу викладача ЗВО.

9. Доведіть або спростуйте думку: «Педагогом від «Бога» становиться той, хто цього прагне!»

10. Авторитет і авторитарність – спільнокореневі слова, історично мають спільне значення, але для педагогіки взаємовиключаються. Проілюструйте це прикладом із реального життя чи власного педагогічного досвіду.

Завдання для самостійної роботи

- Укласти соціально-педагогічний та психологічний портрет сучасного студента.

- Підготуватися до участі в круглому столі «Викладач в аудиторії: історична зміна ролі та професійної методології».

Рекомендована література: [2, 3, 5, 7, 9, 10, 12, 13, 16, 19, 21, 25, 28, 32].

Самостійна робота № 3.

Тема 3. Освітня компонента підготовки здобувачів вищої освіти

1. Поняття дидактики як галузі педагогічної науки.
2. Зміст освіти у вищій школі. Вимоги до його компонування.
3. Офіційно-нормативні документи, що регламентують зміст освіти у вищій школі. Поняття індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.
4. Навчально-методичний комплекс дисципліни.

Завдання для самоперевірки

1. Побуває думка, що нікого нічому навчити неможливо, можна тільки допомогти вчитися. Для чого тоді потрібна дидактика? Сформулюйте п'ять тез, які обґрунтовують вашу позицію.

2. Запропонуйте ефективні способи мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

3. Проаналізуйте навчальний план підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за вашою спеціальністю.

4. Ознайомтеся із вимогами до складання робочих навчальних програм згідно з Додаток 2 до листа Міністерства освіти і науки України від 09.07.2018 № 1/9-434 «Рекомендації з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти»

5. Ознайомтеся з «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди» (у новій редакції), «Положенням про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди». Охарактеризуйте підходи до укладання індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Завдання для самостійної роботи

- Ознайомитися з навчальним планом конкретної спеціальності за фахом підготовки. Виділити його структурні компоненти, визначити нормативні та вибіркові дисципліни, час на аудиторні заняття та самостійну роботу здобувачів. Довести значимість дотримання логічної послідовності при розробці навчальних планів, навчальних і робочих програм в системі вищої освіти.

- Розробити тематичний план вибіркової дисципліни за фахом підготовки (сформулюйте мету, завдання, програмні результати).

Рекомендована література: [3, 4, 5, 9, 13, 14, 15, 16, 18, 22, 23, 24, 29, 32].

Самостійна робота № 4.

Тема 4. Трансформація методів і форм навчання у вищій школі в контексті сучасних викликів. Методика організації й проведення лекцій, практичних, семінарських занять, лабораторних робіт, виробничої практики, самостійної роботи.

1. Процес навчання у вищій школі.
2. Форми організації навчання у ЗВО (лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота, консультація, колоквиум, індивідуальна робота здобувачів вищої освіти).

3. Позааудиторні форми роботи у ЗВО (гуртки, факультативи, секції, клуби за інтересами, спортивні товариства).
4. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
5. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі.

Завдання для самоперевірки

1. Традиційна модель освіти це - ...

- а) модель, що передбачає персоналізований характер освіти з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей тих, хто навчається;
- б) модель систематичної академічної освіти як спосіб передавання молодому поколінню універсальних елементів культури минулого;
- в) модель, орієнтована на запити соціальних інститутів;
- г) модель, що передбачає активне запровадження інновацій.

2. Лабораторне заняття – це..

а) форма організації навчання, за якої здобувач вищої освіти під керівництвом викладача проводить експерименти чи досліди з метою підтвердження окремих теоретичних положень, набуває практичних навичок роботи з обладнанням, оволодіває методикою експериментальних досліджень.

б) форма організації навчання, яка являє собою логічно завершений, науково обґрунтований, систематизований виклад певного питання, теми чи розділу навчального предмета, ілюстрований за необхідності наочністю;

в) форма організації навчання, за якої викладач організовує детальний розгляд здобувачами освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідно до сформульованих завдань;

г) форма навчання, що передбачає надання здобувачам необхідної допомоги у засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних навичок через відповіді науково-педагогічного працівника.

3. Форма організації навчання, яка передбачає самостійне вивчення здобувачами вищої освіти за завданням викладача окремих питань і тем лекційного курсу з наочним оформленням матеріалу у вигляді реферату, доповіді, повідомлення – це..

- а) лабораторне заняття;
- б) індивідуальне науково-дослідницьке завдання;
- в) семінарське заняття;
- г) самостійна робота.

4. За дидактичними завданнями лекції класифікують за такими видами:

а) вступна, тематична, настановча, оглядова, заключна, лекція-консультація;

б) вступна, тематична, заключна, лекція-діалог, класична;

в) проблемна, лекція-візуалізація, бінарна, із заздалегідь запланованими помилками;

г) лекція-дискусія, проблемна лекція, тематична, оглядова;

5. За способом викладу навчального матеріалу виокремлюють такі види лекції:

- а) тематична;
- б) проблемна;
- в) вступна;
- г) заключна;
- г) настановча;

- д) бінарна;
- е) оглядова;
- є) лекція-прес-конференція;
- ж) лекція-візуалізація.

6. Функції лекцій у ЗВО:

- а) методологічна;
- б) інформаційна (освітня);
- в) орієнтаційна;
- г) мотиваційна;
- г) розвивальна;
- д) виховна;
- е) проєктувальна.

7. Основне завдання тематичної лекції полягає у

- а) забезпеченні належного взаємозв'язку і наступності між теоретичними знаннями та практичними вміннями і навичками здобувачів вищої освіти;
- б) розкритті певної теми навчальної програми дисципліни;
- в) визначенні основних проблем курсу, його особливостей і труднощів;
- г) створенні загального уявлення про завдання і зміст усієї навчальної дисципліни.

8. Семінарське заняття виконує такі функції:

- а) навчальну;
- б) розвивальну;
- в) виховну;
- г) діагностико-корекційну;
- г) контролюючу;
- д) практичну;
- е) прогностичну.

9. Заняття, які проводять за окремим графіком із урахуванням індивідуального навчального плану студента, - це

- а) практичні заняття;
- б) семінарські заняття;
- в) індивідуальні заняття;
- г) колоквіуми.

10. Семінарські заняття класифікують за такими типами:

- а) семінар-конференція;
- б) проблемний семінар;
- в) семінар-практична робота;
- г) семінар-«мозковий штурм»;
- г) семінар-диспут;
- д) семінар-суд;
- е) заочна подорож;
- є) коментоване читання;
- ж) усний журнал.

11. Колоквіум – це:

а) форма навчального заняття, що здійснюється у формі бесіди викладача зі здобувачами вищої освіти з метою перевірки рівня засвоєння знань, оволодіння уміннями й навичками з окремої теми чи розділу;

б) форма навчального заняття, що являє собою логічно завершений, науково обґрунтований, систематизований виклад певного питання, теми чи розділу навчального предмету;

в) частина модульної технології;

г) форма навчального заняття, що полягає у наданні здобувачам необхідної допомоги у засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних умінь.

12. Виробнича практики сприяє:

а) формуванню професійних, практичних, організаторських умінь та навичок здобувачів;

б) проходженню всієї виробничої ієрархії від робітника нижчої кваліфікації до фахівця з вищою освітою;

в) поглибленому вивченню окремих питань навчальної дисципліни;

г) розробці наукових проєктів;

г) опануванню здобувачами науковою організацією праці.

г) формуванню в здобувачів уміння самостійно приймати рішення в умовах змодельованих виробничо-технологічних ситуацій.

Завдання для самостійної роботи

- Розробити фрагмент нетрадиційної лекції за фахом підготовки.

- Укласти сценарій проведення фрагменту семінарського (практичного) заняття із використанням інтерактивних методів навчання (мозковий штурм, карта ідей, скрайбінг, сторітелінг, світове кафе, кооперативне навчання) за вибором здобувача.

Рекомендована література: [3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 18, 19, 22, 24, 25, 26, 31, 32].

Самостійна робота № 5

Тема 5. Сучасні технології навчання у ЗВО. Методика їх організації. Інновації в системі освіти

1. Проблема технологічності в освіті.

2. Розробка й упровадження педагогічних технологій у ЗВО (інформаційно-комунікативна, особистісно-орієнтована, кейс-технологія,

проблемна, тренінгова, проєктна, MultiMedia-технологія, ігрова, коучингова, технологія візуальної комунікації, технологія інтелект-карт).

3. Сутнісні характеристики інноваційного педагогічного процесу в ЗВО.

Завдання для самоперевірки

1. Доведіть ефективність технологічного підходу в освіті.
2. Охарактеризуйте концепції навчання (пояснювальне, догматичне, проблемне, програмоване, модульно-рейтингове, дистанційне).
3. Назвіть основні середовища для організації дистанційного навчання в ЗВО.
4. Розкрийте суть та шляхи реалізації інноваційних педагогічних технологій (інформаційно-комунікативна, особистісно-орієнтована, кейс-технологія, проблемна, тренінгова, проєктна, MultiMedia-технологія, ігрова, коучингова, технологія візуальної комунікації, технологія інтелект-карт).

Завдання для самостійної роботи

- Розробити фрагмент лекції/ семінарсько-практичного заняття з використанням новітніх освітніх технологій (2 на вибір).

Рекомендована література: [3, 4, 6, 8, 9, 13, 16, 18, 19, 23, 24, 26, 30, 32].

Самостійна робота № 6

Тема 6. Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО

1. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти як складова освітнього процесу у вищій школі.

2. Педагогічні умови оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.
3. Методи і форми контролю. Критерії оцінювання результатів навчання.
4. Моніторинг якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

Завдання для самоперевірки

1. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти – це...

- а) система перевірки рівня навчальних досягнень здобувачів та їхньої вихованості;
- б) взаємодія викладача і здобувачів вищої освіти, спрямована на вимірювання знань, умінь, навичок, інших компетентностей останніх;
- в) фіксація результатів навчання здобувачів вищої освіти у вигляді оцінок, балів, рейтингу в журналі, заліковій книжці, екзаменаційних відомостях;
- г) сукупність усвідомлених дій, спрямованих на отримання відомостей про рівень опанування здобувачами вищої освіти програмового матеріалу, оволодіння теоретичними й практичними знаннями, навичками і вміннями, що необхідні в процесі виконання завдань професійної діяльності.

2. Головною метою контролю є:

- а) виявлення найбільш характерних недоліків у знаннях здобувачів вищої освіти з метою їх усунення у подальшій роботі;
- б) перевірка готовності здобувачів вищої освіти використовувати набуті компетентності у подальшій трудовій діяльності;
- в) визначення якості засвоєння навчального матеріалу, ступеню відповідності сформованих умінь, навичок, інших компетентностей результатам навчання;
- г) співвіднесення набутих знань, умінь, навичок, здатностей здобувачів вищої освіти з бальною оцінкою.

2. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти виконує такі функції:

- а) управління, аналізу, діагностики, виховання;
- б) контролююча, навчальна, діагностична, стимулювально-мотиваційна, розвивальна, виховна;
- в) організаційна, навчальна, корегувальна, мотиваційна, виховна;
- г) перевірки, обліку, оцінювання.

3. Рейтинг – це...

- а) проміжний контроль між тематичним і модульним видами контролю;
- б) інтегральна кількісна оцінка навчально-творчої діяльності здобувачів вищої освіти, яка визначається відповідною кількістю балів;
- в) перевірка рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, рівня вивчення теми, споріднених тем, розділу тощо;
- г) результат навчальної діяльності здобувача вищої освіти після складання іспиту.

5. Формами модульного контролю є:

- а) усний, тестовий, письмовий (модульна контрольна робота);
- б) тестовий, дистанційний, загальний;
- в) письмовий, усний, дистанційний;
- г) частковий, повний, загальний.

6. Модульний контроль передбачає три рівні складності завдань: програма мінімум, стандартна програма і ...

- а) творча програма;
- б) ускладнена програма;
- в) вища програма;
- г) програма максимум.

7. Оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» передбачені системою оцінювання

- а) за шкалою навчального закладу;
- б) за шкалою ECTS;
- в) за шкільною шкалою;
- г) за національною шкалою.

8. Перевагами кредитно-модульної системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти є:

- а) сприяння розвитку автономії та відповідальності;
- б) підвищення значущості наукових досліджень у процесі навчання;
- в) підвищення рівня академічної мобільності;
- г) поліпшення змісту навчальних програм;
- г) сприяння розвитку комунікативних зв'язків між закладами вищої освіти;
- е) усунення фрагментації знань та сегментації навчання;
- є) забезпечення рівних можливостей в отриманні балів.

9. Перевагами тестового контролю є:

- а) виключення суб'єктивності в оцінці знань;
- б) ймовірність випадкового вибору правильної відповіді;
- в) універсальність, охоплення всіх етапів процесу навчання;
- г) можливість автоматизації перевірки;
- г) стандартизація мислення без урахування рівня розвитку особистості;
- д) результати тестування завдяки особливій організації можуть бути представлені у більш диференційованому вигляді, який містить множину градацій оцінки.

10. До найпоширеніших методів і форм контролю за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти належать:

- а) спостереження, індивідуальна робота, тестовий контроль, усне опитування, іспити, презентації;
- б) фронтальне опитування, захист проєкту, диференційоване навчання, програмований контроль, заліки;
- в) спостереження, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, контроль за допомогою комп'ютера, самоконтроль, іспити і заліки;
- г) комбіноване опитування, тестовий контроль, іспити і заліки, шкалування, експертна оцінка, програмований контроль.

11. Видами моніторингу, що використовуються в освіті, є:

- а) освітній, розвивальний, професіографічний;
- б) педагогічний, виховний, соціокультурний, навчальний;
- в) педагогічний, освітній, професіографічний;
- г) діяльнісний, навчальний, професіографічний.

12. Освітній моніторинг – це..

- а) система організації збору, збереження, обробки та поширення інформації про діяльність педагогічної системи, що забезпечує безперервне спостереження за її станом і прогнозування її розвитку;
- б) процес безперервного науково обгрунтованого, діагностико-прогностичного, планового спостереження за станом і розвитком педагогічного процесу підготовки фахівця з метою найбільш оптимального вибору освітніх завдань, а також засобів і методів їх розв'язання;
- в) постійне спостереження за будь-яким процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату;
- г) правильної відповіді немає.

Завдання для самостійної роботи

- Розробити тестові завдання для модульного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти з дисципліни, яку викладаєте або плануєте викладати.

Рекомендована література: [3, 4, 5, 9, 16, 18, 19, 22, 23, 24, 28, 30, 32].

Самостійна робота № 7

Тема 7. Наукова компонента підготовки здобувачів вищої освіти

1. Навчально-дослідна робота здобувачів вищої освіти: суть, форми, вимоги до організації.
2. Техніка написання, оформлення, захисту курсової, магістерської, дисертаційної роботи.
3. Науково-дослідна робота суб'єктів вищої освіти. Форми викладу результатів наукових досліджень.
4. Академічна доброчесність дослідника.

Завдання для самоперевірки

1. Завданням навчально-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти є:
 - а) ознайомлення з теоретичними засадами постановки, організації й виконання наукових досліджень, методикою вивчення наукової літератури, планування і проведення експерименту, обробки наукових даних;
 - б) набуття навичок самостійної теоретичної та експериментальної роботи;
 - в) поглиблене і творче засвоєння навчального матеріалу;
 - г) усі відповіді правильні.
2. Складова професійної підготовки майбутніх фахівців, вид дослідницької діяльності, що виконується в позанавчальному процесі і носить добровільний характер – це...
 - а) науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти;
 - б) навчально-дослідницька робота здобувачів вищої освіти;
 - в) самостійна робота здобувачів вищої освіти;
 - г) індивідуальне науково-дослідницьке завдання.
3. У ЗВО України найбільш поширеними формами науково-дослідницької роботи здобувачів є:
 - а) участь у різних видах навчальної аудиторної роботи (лекції, семінари, лабораторні заняття) з елементами наукових досліджень;

- б) індивідуальна робота викладачів зі здобувачами, які виявляють інтерес до наукових досліджень;
- в) участь здобувачів у роботі наукових гуртків, конструкторських бюро, проблемних груп тощо;
- г) участь здобувачів у науково-практичних конференціях, наукових читаннях, семінарах та ін.;
- д) проведення наукових досліджень у процесі виконання різних видів практики в закладах освіти, наукових установах, на виробництві;
- е) підготовка і написання курсових, магістерських робіт.

4. До форм навчально-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти належать:

- а) виступи із науковими повідомленнями на лекції, семінарському занятті; участь у студентських науково-практичних конференціях, підготовка рефератів;
- б) написання рефератів з конкретної теми; виступи з науковими повідомленнями на лекціях і семінарських заняттях; виконання нетипових завдань дослідницького характеру під час практики; підготовка і захист курсових і магістерських робіт
- в) участь у роботі предметних наукових гуртків; публікація результатів наукових досліджень у пресі; розробка методичних матеріалів з використанням дослідницьких методів;
- г) участь у дискусіях з наукової проблеми; проведення досліджень у межах творчої співпраці кафедр; написання статей; участь у конкурсах на кращу наукову роботу.

5. Тези – це

- а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
- б) стислі, лаконічно сформульовані основні положення доповіді, повідомлення тощо, що включають виклад основних думок праці від початку до кінця, а не лише її дослідницької частини;
- в) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї;
- г) правильної відповіді немає

6. Есе – це

- а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
- б) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової проблеми з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї;
- в) стислі, лаконічно сформульовані основні положення доповіді, повідомлення тощо, що включають виклад основних думок праці від початку до кінця, а не лише її дослідницької частини;
- г) виклад змісту наукової роботи, книги, статті.

7. Стаття – це

- а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;
- б) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обґрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність автора самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань;

в) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань із необхідним теоретичним їх осмисленням;

г) правильної відповіді немає.

8. Реферат – це...

а) доповідь на певну тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту наукової роботи з висвітленням не лише відповідної наукової інформації, а й показом свого ставлення до неї;

б) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань із необхідним теоретичним їх осмисленням;

в) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обгрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність автора самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань;

г) основні положення доповіді, що ілюструють результати проведеного дослідження.

9. Магістерська робота – це

а) невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висвітлює індивідуальні думки та висловлювання щодо конкретного питання і не претендує на вичерпне і визначальне тлумачення теми;

б) кваліфікаційний науково-практичний доробок, що містить математично обгрунтовані теоретичні чи експериментальні результати, наукові положення і свідчить про спроможність здобувача вищої освіти самостійно проводити наукові дослідження в обраній галузі знань;

в) науковий чи публіцистичний твір невеликого розміру, своєрідне дослідження важливої наукової, суспільно-політичної чи літературної теми, де присутнє висвітлення конкретних питань з необхідним теоретичним їх осмисленням;

г) огляд літературних джерел за визначеною проблемою.

10. Ефективність навчально-дослідницької і науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти залежить від сформованості вмінь:

а) інтелектуальних, творчих, проєктувальних, загальнонавчальних;

б) навчально-організаційних, навчально-інформаційних, навчально-інтелектуальних, рефлексивних;

в) загальнонавчальних та спеціальних;

г) емпатійно-перцептивних, організаторських, комунікативних, регулятивних, професійно-творчих.

11. Наукова організація праці - це:

а) упорядкована навчальна робота, що включає зовнішні і внутрішні умови діяльності ;

б) спроможність особистості тривалий час продуктивно виконувати роботу;

в) інтегрована якість особистості, що визначає ефективність здійснення розумової праці в навчальній діяльності;

г) система науково-обгрунтованих заходів, що проводяться викладачами і навчальними закладами задля забезпечення найвищої ефективності діяльності суб'єктів навчання при раціональному використанні їхніх сил і часу.

12. Серед форм індивідуальних науково-дослідницьких завдань у ЗВО найпоширенішими є: ...

Завдання для самостійної роботи

- Скласти план роботи студентського наукового гуртка за фахом підготовки.
- Познайомитися з тематикою курсових робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти випускової кафедри. Доповнити перелік власними напрацюваннями, запропонувати тематику наукових проєктів.

Рекомендована література: [3, 4, 5, 7, 9, 14, 16, 18, 19, 22, 23, 24, 27, 30, 32].

Самостійна робота № 8

Тема 8. Методика організації виховної роботи у ЗВО

1. Теоретико-методичні засади виховання здобувачів вищої освіти.
2. Загальна характеристика методів виховання і самовиховання.
3. Система виховної роботи у ЗВО.
4. Виховна робота в академічній групі.
5. Діяльність студентського самоврядування ЗВО.

Завдання для самоперевірки

1. Керуючись нормативними документами в галузі освіти, визначте мету, завдання, зміст виховання студентської молоді.
2. Назвіть провідні принципи виховання. Розкрийте їх суть.
3. Наведіть приклади реалізації методів виховного впливу в освітній практиці ЗВО.
4. Визначте роль і функції куратора академічної групи.
5. Поміркуйте: «Хто такий викладач-коуч?»
6. Назвіть конструктивні копінг-стратегії.
7. Окресліть специфіку організації студентського самоврядування у ЗВО, де Ви навчаєтесь/працюєте.

Завдання для самостійної роботи

- Укласти план роботи куратора академічної групи на семестр.

Рекомендована література: [3, 4, 5, 9, 16, 18, 19, 21, 24, 28, 29, 30, 31, 32].

Самостійна робота № 9

Тема 9. Наукові засади управління закладом вищої освіти

6. Управління у сфері вищої освіти.
7. Система вищої освіти України.
8. Управління закладом вищої освіти.
9. Доступ до вищої освіти.

Завдання для самоперевірки

1. Визначте повноваження керівника ЗВО, факультету, кафедри.
2. Охарактеризуйте діяльність вченої ради університету, наглядової ради, робочих дорадчих органів.
3. Проаналізуйте діяльність спілки студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Окресліть функції студентського самоврядування.
4. Керуючись статутом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, окресліть процедуру прийому, відрахування, переривання навчання і переведення осіб, які навчаються у ЗВО.

Завдання для самостійної роботи

- Прореферувати рекомендовану літературу з метою виявлення педагогічно цінного досвіду діяльності органів колегіального самоврядування в практиці роботи європейських і вітчизняних університетів

конкретного історичного періоду для актуалізації його в сучасних умовах розбудови вищої освіти в Україні. Підготуватися до участі в прес-конференції.

Рекомендована література: [1, 2, 5, 7, 17, 19, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 32].

Самостійна робота № 10

Тема 10. Культура якості освітньої діяльності ЗВО

1. Теоретичні основи якості освіти.
2. Моніторинг в освіті.
3. Загальні питання оцінювання якості вищої освіти.
4. Система зовнішнього забезпечення якості освіти.
5. Система внутрішнього забезпечення якості освіти.
6. Складові системи управління якістю підготовки кадрів у ЗВО.
7. Зарубіжний досвід оцінювання якості вищої освіти.

Завдання для самоперевірки

1. Надайте визначення якості згідно з міжнародним стандартом ІСО 8402-86.
2. Які міжнародні стандарти якості Вам відомі?
3. Охарактеризуйте підходи науковців до визначення поняття «якість освіти».
4. Назвіть найпоширеніші в світі індикатори якості освіти.
5. Висвітліть сучасні підходи до управління якістю освіти.
6. Назвіть основні види освітнього моніторингу.
7. Розкрийте концептуальні підходи до оцінювання якості освіти в Україні.
8. Якою є роль зовнішнього оцінювання у забезпеченні якості освіти?

9. Що представляє собою процедура ліцензування ЗВО?
10. Опишіть процедуру акредитації освітньо-професійної/ освітньо-наукової програми вищої освіти.
11. Які складові містить стандарт вищої освіти?
12. У чому полягають особливості внутрішньої і зовнішньої оцінки якості діяльності ЗВО?
13. Наведіть приклади міжнародних організацій, що реалізують міжнародні порівняльні дослідження в галузі освіти.

Завдання для самостійної роботи

- Скласти порівняльну схему моніторингу якості вищої освіти однієї із зарубіжних країн (за вибором) і України.

Рекомендована література: [4, 7, 14, 22, 23, 24, 25, 27, 30, 31, 33].

4. ВАРІАНТ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТОЛЮ

1. Об'єктом педагогіки вищої школи є:

- а) педагогічна система вищої школи;
- б) система вищої освіти і педагогічні процеси в ній;
- в) освіта фахівця вищої кваліфікації;
- г) діяльність ЗВО різних форм власності.

2. Дидактика вищої школи, розробляючи нові технології навчання і напрями наукових досліджень, виконує функцію:

- а) проєктивно-конструктивну;
- б) прогностичну;
- в) аналітичну;
- г) продукування.

3. Педагогіка вищої школи – це ...

а) наука про навчання та виховання здобувачів вищої освіти, формування особистості фахівця вищої кваліфікації;

б) суспільно-гуманітарна наука, що виникла на базі загальної (шкільної) педагогіки;

в) галузь педагогічної науки, що вивчає педагогічні закономірності й засоби організації та здійснення освітнього процесу (самоосвіти), навчання і виховання (самовиховання), розвитку (саморозвитку) і професійної підготовки здобувачів вищої освіти до певного виду діяльності й суспільного життя;

г) наука про проєктування, організацію і проведення освітнього процесу із обов'язковим застосуванням комфортних умов для суб'єктів вищої освіти.

4. Метою педагогіки вищої школи є:

а) дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання здобувачів вищої освіти різних рівнів;

б) дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання здобувачів вищої освіти і розроблення на цій основі шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованого фахівця;

в) формування компетентного вчителя, який володіє методологією педагогічної науки;

г) формування фахівця вищої кваліфікації для різних галузей народного господарства.

5. Поняття «педагогічна система» було введено до наукового обігу

- а) Н. Кузьміною;
- б) В. Галузинським;
- в) В. Сухомлинським;
- г) Ю. Бабанським

6. Викладач ЗВО покликаний виконувати такі функції:

- а) управлінську;
- б) організаторську;
- в) виховну;
- г) розвивальну;
- г) соціалізацій;
- д) спонукання;
- е) профорієнтаційну;
- є) акумулювання суспільної думки.

7. Статут ЗВО охоплює такі розділи:

- а) Загальні положення.
- б) Структура і управління університету.
- в) Співробітники університету .
- г) Діяльність університету.
- г) Права університету.
- д) Бібліотека університету.
- е) Фінансово-господарська діяльність університету.
- є) Міжнародне співробітництво;
- ж) Громадські організації;
- з) Студенти і аспіранти.

8. Порядок створення, реорганізації, ліквідації, ліцензування, атестації та акредитації ЗВО, здійснення державного контролю за якістю підготовки фахівців ЗВО встановлює:

- а) Кабінет міністрів України;
- б) Міністерство освіти і науки України;
- в) Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти;
- г) Національна Академія Педагогічних Наук України.

9. Порядок організації освітнього процесу, форми навчання та контролю за набуттям здобувачами знань, порядок проведення атестації та тривалість канікул встановлює:

- а) Кабінет міністрів України;
- б) Міністерство освіти і науки України;
- в) Віце-прем'єр-міністр України;
- г) Заклад вищої освіти.

10. Педагогічна технологія – це

- а) цільова, відносно завершена сукупність взаємозалежних циклів навчальної, виховної та освітньо-розвивальної взаємодії викладача і студентів/здобувачів;
- б) продумана в усіх деталях модель педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення освітнього процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для здобувачів та педагогів;
- в) процес підготовки та передачі інформації, який відкриває нові варіанти навчання, пов'язані з унікальними можливостями сучасних засобів навчання;
- г) технологія, що виробляє найціннішу людську якість, – стійкість у боротьбі з труднощами.

11. Заклад вищої освіти або структурний підрозділ університету, академії, який здійснює підготовку фахівців на першому рівні вищої освіти за освітньо-професійними програмами з певної галузі знань:

- а) технікум;
- б) коледж;
- в) інститут;
- г) ліцей.

12. Згідно з Положенням "Про організацію освітнього процесу у ЗВО", самостійна робота студента/здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Серед функцій самостійної роботи виокремлюють.

- а) пізнавальну;
- б) самостійну;
- в) виховну;
- г) коригувальну;
- г) прогностичну;
- д) комунікативну;
- е) розвивальну;

є) діагностичну.

13. Для вирішення поточних питань діяльності ЗВО створюються робочі органи:

- а) ректорат;
- б) кафедри;
- в) деканати;
- г) приймальна комісія;
- г) філії;
- д) бібліотека.

14. З огляду на місце і час проведення самостійної роботи студентів/здобувачів, характер керівництва нею з боку викладача і способу здійснення контролю за її результатами виокремлюють:

- а) самостійну роботу студентів/здобувачів на аудиторних заняттях, позааудиторну самостійну роботу, індивідуальні заняття з викладачем;
- б) обов'язкову, бажану, добровільну;
- в) репродуктивну, реконструктивну, творчу;
- г) навчально-пізнавальну і професійну.

15. «Студентство» – це

- а) частина дорослого населення, яка об'єднується поняттям молодь, і виховання якої є обов'язком педагогів вищої школи;
- б) частина дорослого населення, яка характеризується особливими умовами життя, праці, побуту, особливою суспільною поведінкою і психологією, для якої набуття знань і підготовка себе для майбутньої діяльності в суспільному виробництві, науці і культурі є головним і здебільшого єдиним заняттям;
- в) частина дорослого населення, якій притаманний спільний комплекс фізичних, пізнавальних, інтелектуальних, мотиваційних, емоційних властивостей;
- г) частина дорослого населення, яка досягла повноліття.

16. «Вікові особливості студентів» – це

- а) фізичні властивості, притаманні більшості людей одного віку;
- б) комплекс фізичних, пізнавальних, інтелектуальних, мотиваційних, емоційних властивостей, які притаманні більшості людей одного віку;
- в) інтелектуальні властивості, які притаманні більшості людей одного віку;
- г) мотиваційні властивості, які притаманні більшості людей одного віку.

17. Нормативна (обов'язкова) компонента навчального плану включає:

- а) групу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін;
- б) групу фундаментальних дисциплін;
- в) групу гуманітарних, соціально-економічних та фундаментальних дисциплін;
- г) групу фундаментальних дисциплін, дисциплін вільного вибору ЗВО та дисциплін вільного вибору студента/здобувача

18. Дидактика вищої школи – це

- а) наука про моделі спільної педагогічної діяльності викладача і студентів/здобувачів;
- б) наука про органічну єдність і взаємозв'язок викладання і учіння;
- в) галузь педагогіки, яка вивчає і досліджує проблеми освіти і навчання;
- г) наука про закономірності навчання і виховання здобувачів вищої освіти, а також їхню наукову і професійну підготовку як фахівців відповідно до вимог держави;

19. Форма організації навчання – це

- а) продумана в деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації і реалізації освітнього процесу;
- б) система організації освітньої діяльності здобувачів вищої освіти, в основі якої лежить органічна єдність і взаємозв'язок викладання і учіння, які спрямовані на досягнення цілей навчання і виховання;

в) діяльність педагога в освітньому процесі, спрямована на формування і розвиток особистості вихованців;

г) обмежена в просторі діяльність викладача і студентів/здобувачів, яка відбувається за встановленим порядком у певному режимі;

20. Із наведеного переліку послідовно відберіть принципи, методи, форми організації навчання у вищій школі (відповідь подайте у вигляді цифри та літери):

а) принципи навчання;

б) методи навчання;

в) форми навчання.

1. дискусія;

2. науковість навчання;

3. семінар;

4. екскурсія;

5. бесіда;

6. олімпіада;

7. урахуванні вікових та індивідуальних особливостей здобувачів вищої освіти;

8. самостійне спостереження;

9. конкурс;

10. пояснення.

21. Педагогічний експеримент охоплює такі етапи:

а) природний;

б) лабораторний;

в) контрольний;

г) констатувальний;

д) пошуковий;

е) формувальний.

22. В Україні чинними є ЗВО таких типів:

а) університет, академія, інститут, коледж;

б) дослідницький університет, інститут, коледж, заклад вищої освіти I-II рівнів акредитації;

в) національний університет, державний університет, інститут підвищення кваліфікації;

г) університет, академія, технікум, коледж, ліцей.

23. Визначте для кожної з наведених форм навчання її основне призначення (відповідь подайте у вигляді цифри та літери):

1. Семінарське заняття.

2. Лекція вдвох.

3. Виробничо-технологічна практика.

4. Навчально-ділова гра.

5. Лабораторне заняття.

а) моделювати реальні професійні ситуації, обговорення теоретичних і практичних питань представниками різних наукових шкіл та залучати до мисленевого пошуку аудиторію;

б) формувати в студентів/здобувачів уміння і навички практичного застосування теоретичних положень шляхом індивідуального виконання завдань;

в) сприяти оволодінню студентами/здобувачами практичними вміннями і навичками роботи з устаткуванням, обчислювальною технікою, а також методикою експериментальних досліджень;

г) формувати в студентів/здобувачів вміння і навички виконувати трудові і виробничі процеси в цілому, набувати досвіду роботи на виробництві;

г) вчити студентів/здобувачів самостійно приймати рішення в умовах змодельованих виробничо-технологічних ситуацій.

24. Складова професійної підготовки майбутніх фахівців, вид дослідницької діяльності, що виконується в поза навчальний час і носить добровільний характер, – це...

- а) науково-дослідницька робота студентів/здобувачів;
- б) навчально-дослідницька робота студентів/здобувачів;
- в) самостійна робота студентів/ здобувачів;
- г) індивідуальне науково-дослідницьке завдання.

25. За дидактичними завданнями лекції класифікують за такими видами:

- а) вступна, тематична, настановча, оглядова, заключна, лекція-консультація;
- б) вступна, тематична, заключна, лекція-діалог, класична;
- в) проблемна, лекція-візуалізація, бінарна, із задалегідь запланованими помилками;
- г) лекція-дискусія, проблемна лекція, тематична, оглядова, інтерактивна;

26. Соціально-педагогічна адаптація студентства –це...

- а) засвоєння молоддю норм дорослого життя, включення в систему міжособистісних стосунків у суспільстві;
- б) засвоєння молоддю особою норм студентського життя, включення в систему міжособистісних стосунків групи;
- в) анатомо-фізіологічна перебудова організму;
- г) процес самоствердження особистості в соціумі.

27. Навчальна програма визначає:

- а) перелік основних галузей знань за роками навчання, максимальне аудиторне навантаження здобувачів вищої освіти, систему ціннісних орієнтацій;
- б) мету і завдання вивчення навчальної дисципліни, перелік компетентностей, програмні результати, тематичний план, навчально-методичне забезпечення;
- в) структурно-логічну схему підготовки фахівців;
- г) уміння та навички (розумові, практичні, загальнонавчальні, предметні), досвід творчої діяльності, систему цінностей, які покликана формувати в здобувачів та чи інша дисципліна.

28. Мета діяльності органів студентського самоврядування ЗВО полягає у:

- а) створенні умов для самореалізації молоді в інтересах кожної окремої особистості, суспільства, держави;
- б) забезпеченні внутрішнього управління ЗВО;
- в) сприянні академічній мобільності здобувачів;
- г) здійсненні контролю за освітнім процесом у ЗВО.

29. Університетська система вищої освіти провідних країн світу (зокрема, США, Великобританії) включає:

- а) багатопрофільні університети;
- б) дослідницькі університети;
- в) відкриті університети;
- г) міжнародний університет.

30. Оберіть твердження, яке вказує на правильне співвідношення між «методом» та «прийомом» навчання:

- а) метод навчання реалізується завдяки окремим прийомам;
- б) метод є складовою прийому;
- в) прийом і метод навчання – поняття тотожні, між ними немає різниці;
- г) правильної відповіді немає.

31. До обов'язкових складових навчального плану належать:

- а) навчальні програми дисциплін, конкретні форми проведення занять, навчально-методичне забезпечення курсів;
- б) графік навчального процесу, план навчального процесу, підручники і посібники;

в) реквізити, графік освітнього процесу, план освітнього процесу, цикли дисциплін підготовки фахівця (обов'язкова та вибіркова компоненти);

г) реквізити, навчальні програми нормативних дисциплін, графік освітнього процесу, державна атестація.

32. Колоквіум – це:

а) форма навчального заняття, що здійснюється у формі бесіди викладача зі здобувачами вищої освіти з метою перевірки рівня засвоєння знань, оволодіння уміннями й навичками з окремої теми чи розділу;

б) форма навчального заняття, що являє собою логічно завершений, науково обґрунтований, систематизований виклад певного питання, теми чи розділу навчального предмету;

в) частина модульної технології;

г) форма навчального заняття, що полягає у наданні здобувачам вищої освіти потрібної допомоги у засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних умінь.

33. Визначте вид лекції. Ця лекція орієнтується на виклад і пояснення студентам/здобувачам наукової інформації, яку потрібно осмислити і запам'ятати. У ній всебічно й системно розкривається програмовий матеріал, виділяються провідні аспекти вивчення кожної наукової проблеми, виявляються взаємозв'язки між окремими частинами лекційного курсу.

а) настановча;

б) тематична;

в) вступна;

г) інструктивна;

г) підсумкова;

д) оглядова.

34. Викладач ЗВО здійснює педагогічну діяльність за такими напрямками:

а) навчальна, навчально-методична, організаційно-методична, науково-дослідницька, виховна діяльність;

б) навчальна, профорієнтаційна, соціальна, науково-дослідницька, дозвіллева діяльність;

в) методична, організаційна, спортивно-масова, навчально-дослідницька, науково-дослідницька діяльність;

г) управлінська, організаційна, фізкультурно-оздоровча, виховна, навчальна діяльність.

35. Читання лекції вимагає дотримання таких вимог:

а) ясність викладення думок та активізація мислення слухачів;

б) аналіз різних поглядів у розв'язанні поставлених проблем;

в) надання студентам/здобувачам можливості фіксувати інформацію в повному обсязі;

г) установлення контакту з аудиторією;

д) використання наочності, роздаткових матеріалів, технічних засобів;

е) доказовість і аргументованість висловлюваних суджень.

36. Форма навчального заняття, що передбачає надання студентам/здобувачам потрібної допомоги у засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних умінь і навичок шляхом відповіді викладача на поставлені конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень, - це

- а) лабораторне заняття;
- б) практичне заняття;
- в) індивідуальне навчальне заняття;
- г) консультація;
- г) колоквиум.

37. Установіть взаємозв'язок між поняттями «освітні технології», «педагогічні технології», «технології навчання», «педагогічна техніка» від загального до конкретного:

- а) педагогічні технології (ПТ) → освітні технології (ОТ) → педагогічна техніка (ПТ-ка) → технології навчання (ТН);
- б) технології навчання (ТН) → педагогічна техніка (ПТ-ка) → освітні технології (ОТ) → педагогічні технології (ПТ);
- в) освітні технології (ОТ) → педагогічні технології (ПТ) → технології навчання (ТН) → педагогічна техніка (ПТ-ка);
- г) педагогічна техніка (ПТ-ка) → технології навчання (ТН) → педагогічні технології (ПТ) → освітні технології (ОТ).

38. Із визначеного переліку оберіть виключно теоретичні методи педагогічного дослідження:

- а) аналіз літератури, архівних матеріалів, продуктів діяльності людини; спостереження; побудова гіпотез; науково-педагогічна експедиція;
- б) педагогічний експеримент; порівняння; індукція і дедукція; аналіз понятійно-термінологічної системи;
- в) тестування; шкалування; самоспостереження; прогнозування;
- г) аналіз понятійно-термінологічної системи; метод аналогії; прогнозування; моделювання.

39. Зміст вищої освіти визначається такими документами:

- а) навчальний план, навчальна програма, підручники, посібники;
- б) Закон України «Про вищу освіту», навчальний план, навчальна програма;
- в) Закон України «Про вищу освіту», статут ЗВО, навчальний план, навчальний посібник;
- г) навчальний план, навчальна програма, навчальний посібник, індивідуальний план здобувача.

40. Ознаками технології навчання є:

- а) діагностичне цілепокладання і результативність;
- б) алгоритмізованість, проєктованість, відтворюваність, персоніфікованість;
- в) цілісність і керованість, коригованість, стандартизованість, результативність;
- г) діагностичне цілепокладання, проєктованість, керованість, алгоритмізованість, результативність.

41. Назвіть методи контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів/здобувачів.

- а) усне опитування;
- б) поточний контроль;
- в) тестовий контроль;
- г) попередній контроль;
- г) консультація;
- д) модульна контрольна робота;
- е) самоконтроль.

42. Консультація - це..

а) форма навчального заняття, що передбачає надання студентам/здобувачам потрібної допомоги у засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних умінь і навичок шляхом відповіді викладача на поставлені конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень;

б) форма навчального заняття, що здійснюється у формі бесіди викладача зі студентами/здобувачами з метою перевірки знань;

в) форма навчального заняття, у процесі якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем і до яких студенти/здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів);

г) форма навчального заняття, що наближує навчальний процес до реального життя, забезпечуючи практичну спрямованість навчання.

43. Перевагами тестового контролю є:

а) виключення суб'єктивності в оцінці знань;

б) ймовірність випадкового вибору правильної відповіді;

в) універсальність, охоплення всіх стадій процесу навчання;

г) можливість автоматизації перевірки;

д) стандартизація мислення без урахування рівня розвитку особистості;

е) результати тестування завдяки особливій організації можуть бути представлені у більш диференційованому вигляді, який містить множину градацій оцінки.

44. Зміст вищої освіти – це..

а) певний обсяг наукових і системних знань, умінь і навичок, інших компетентностей, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими оволодівають студенти/здобувачі у процесі навчання у ЗВО;

б) сукупність дисциплін гуманітарного та соціально-економічного циклу, які підлягають вивченню студентами/здобувачами у ЗВО;

в) певний обсяг знань, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими оволодівають студенти/здобувачі у процесі вивчення фахових дисциплін;

г) сукупність навчальних дисциплін, що спрямовані на ознайомлення студентів/здобувачів з різними галузями виробництва, пізнання суті основних технологічних процесів.

45. Куратор академічної групи - це

а) наставник і організатор, вихователь і консультант для студентів/здобувачів окремої групи;

б) найманий працівник, зайнятий професійною організаторською діяльністю в установах освіти;

в) викладач, який забезпечує організацію освітнього процесу у виші;

г) працівник ЗВО, який надає тьюторську допомогу студентам/здобувачам.

46. Зміст діяльності куратора академічної групи регламентується такими документами, як:

а) Статут закладу вищої освіти;

б) Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти;

в) Конституція України;

г) Закон України «Про вищу освіту»;

д) інструктивно-методичні документи Міністерства освіти і науки України;

е) положення, розроблені структурними підрозділами ЗВО.

47. Дайте характеристику основних моделей університету XXI століття

48. Запропонуйте шляхи удосконалення організації самостійної роботи студентів/здобувачів у ЗВО.

49. Укладіть хронологічну таблицю «Генеза класичного університету в українських землях Російської й Австро-Угорської імперій». Визначте спільне й

відмінне в організації освітнього процесу у вітчизняних університетах ХІХ – початку ХХ століття.

50. Користуючись Національною рамкою кваліфікацій (8 рівень), сформулюйте компетентності та програмні результати навчання дисципліни, що складає цикл професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

<i>№ п/п</i>	<i>Опис завдання</i>	<i>Час для виконання (год.)</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
1.	Вища школа як педагогічна система - укладання глосарію	2	0,5-1
2.	Загальносвітовий контекст ідеї вищої (університетської) освіти - підготовка й оформлення наукової доповіді	8	0,5-4
3.	Становлення і розвиток вищої школи й освіти в Україні - Опрацювання рекомендованої літератури й підготовка презентації за визначеною темою	8	0,5-3
4.	Філософія вищої освіти на зламі ХХ – ХХІ століть - складання інтелект-карти - написання есе	3 3	0,5-1 0,5-2
5.	Суб'єкти вищої освіти - складання психолого-педагогічного портрету сучасного студента	6	0,5-2
6.	Освітня компонента підготовки здобувачів вищої освіти - розроблення тематичного плану вибіркової дисципліни, формулювання мети, завдань, програмних результатів	6	0,5-3
7.	Трансформація методів і форм навчання у вищій школі в контексті сучасних викликів - розроблення фрагменту нетрадиційної лекції, семінарського заняття зі спеціальності	10	0,5-3 0,5-3

8.	Сучасні технології навчання у ЗВО. Інновації в системі освіти - розроблення фрагменту лекції/семінару з використанням новітніх технологій	8	0,5-3
9.	Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО - розроблення завдань для тестового контролю (за однією з тем фахової дисципліни)	4	0,5-2
10.	Наукова компонента підготовки здобувачів вищої освіти - укладання плану роботи студентського наукового гуртка	3	0,5-2
	- розроблення тематики курсових робіт /наукових проєктів з дисципліни за фахом	3	0,5-2
11.	Методика організації виховної роботи у ЗВО - укладання плану виховної роботи академічної групи на семестр	6	0,5-2
12.	Наукові засади управління ЗВО - реферування наукової літератури за визначеною проблематикою	6	0,5-2
13.	Культура якості освітньої діяльності ЗВО - складання порівняльної схеми моніторингу якості вищої освіти однієї із зарубіжних країн (за вибором) і України	4	0,5-1
	<i>Разом</i>	80	<i>Максимальна кількість балів – 36</i>

5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬЗДОБУВАЧІ, У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій					
Відвідування семінарських занять					

Відвідування практичних занять					
Робота на семінарському занятті		3	6	9	18
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)					
Виконання завдань для самостійної роботи		3	8	14	28
Виконання модульної роботи					
Разом			14		46
Максимальна кількість балів	60				
Розрахунок коефіцієнта:	X: 100 =				

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: комбінована.

Тривалість проведення: 10-15 хв.

Максимальна кількість балів - 2 бали: *тестові завдання (0,1 за одну правильну відповідь), участь у дискусії (0,5-2 бали), презентація завдань самостійної роботи, наукової доповіді (0,5-2 бали).*

Форми проведення підсумкового контролю та критерії оцінювання.

Екзамен (тестова форма) – 40 б. Тестові завдання закритого характеру 1-46, відкритого – 47-50:

1-46 – 0,5 б.; 47 – 3 б.; 48 – 4 б.; 49-50 – 5 б. Виступ на семінарському заняття – 0,5 - 2 б.

Самостійна робота за визначеними темами – 36 б.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Зеленська Л. Д. Колегіальне самоврядування в університетах Європи та України : [програма та методичні рекомендації до вивчення модуля «Історія розвитку вищої освіти в Україні» з курсу «Педагогіка вищої школи» для магістрів та аспірантів ВНЗ III-IV рівнів акредитації]. Х. : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2011. 36 с.
2. Зеленська Л.Д. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів освітнього ступеня «Доктор філософії». Х. : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 43 с.
3. *Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навч. посібник. Харків, 2016. 260 с.*
4. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посібник / за ред. В.І. Лозової. 2-е вид., доп. і випр. Х. : «ОВС», 2010. 480с.
5. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. Х. : Фоліо, 2015. 572 с.
6. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.

Допоміжна

7. Енциклопедія освіти / АПН України; [голов. Ред.. В.Г. Кремень]. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040.
8. Житеньова Н.В. Візуальні дидактичні засоби: створення та використання в освітній практиці: навч.-метод. посіб. Харків: ХНПУ, 2019.
9. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і доп. Київ : Видавництво Ліра. К, 2016. 456 с.
10. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Основи педагогічної майстерності

та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.

11. Зеленська Л.Д. Учена рада університету: історія, теорія, досвід : монографія / Л.Д. Зеленська. Х. : ХНАДУ, 2011. 480 с.

12. Клепко С.Ф. Філософія освіти в європейському контексті: монографія / С.Ф. Клепко. Полтава : ПОІППО, 2006. 328 с.

13. Литвинов А.С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посібник / за заг. наук. ред. д. пед. н., проф. В. В. Борисова. Суми. Університетська книга, 2017. 265 с.

14. Лунячек В.Е. Основи педагогіки вищої школи: навч. посібник. 2-ге видання, випр. та доп. Харків : ФОП Панов А.М., 2019. 220 с.

15. Любар О. О. Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко; за ред. О. Любара. К. : Т-во «Знання», КОО, 2003. 450 с. (Вища освіта ХХІ століття).

16. Мельничук І. М. Основи педагогіки та психології вищої школи: Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2018. 336 с.

17. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: монографія. Київ ; Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. 460 с.

18. Резван О.О. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. Харків: ХНАДУ, 2013. 171 с.

19. Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посіб. для магістр. вищ. навч. закл. Київ: Вища шк., 2005. 239 с.

20. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.Н. Методологія педагогічного дослідження. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 440 с.

21. Українське студентство у пошуках ідентичності : монографія / за ред. В.Л. Арбеніної, Л.Г. Сокурянської. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 520 с.

Додаткові ресурси

22. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;

23. <http://www.pu.ac.kharkov.ua/> – Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;
24. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
25. <http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
26. <http://korolenko.kharkov.com/> – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка;
27. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
28. <http://guonkh.gov.ua/> – Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації;
29. <http://www.gumer.info/> – Библиотека Гумер – гуманитарні науки
30. presa.ua > suchasna-osvita-ukraini – газета «Сучасна освіта України»
31. presa.ua>vsja-pedagogichna-presa-komplek. – [газета «Вся педагогічна преса»](#)
32. lib.vipro.org.ua > [periodyka - Вища освіта України](#)